

openbare vergadering het voorbehoedend vermogen der vaccine tegen variola eenvoudig als „een dogma had gequalificeerd” — dat ik die meening betreurde en dat ik *goed* en *tijdig* verrichte vaccinatie en revaccinatie als een absoluut voorbehoedmiddel tegen pokziekte beschouwde, natuurlijk kwam het mij hierbij zelfs niet in de gedachte, andere in genoemde „wenken” voorgestelde noodzakelijke maatregelen met minder waardeering, of zelfs met spijt te begroeten. Dit laatste punt laat ik dan ook rusten.

De waarheid nu der bewuste stelling gelijk ik ze *werkelijk* heb uitgedrukt, is reeds door JENNER en PEARSON bewezen; al bleek later, dat de immuniteit voor het variola-gift op den langen duur bij gevaccineerden verloren gaat, wat trouwens ook bij herstelde poklijders is waargenomen. De vaccine is een even zeker werkend voorbehoedmiddel tegen het pokgif als de chinine-zouten het geneesmiddel zijn tegen malaria. Dat die regel alleen bij zeer hooge uitzondering faalt, mag bewezen heeten en tevens, dat de vaccinatie, waar zij niet voorkomt, toch mitigeert; dat ze varioloïden geeft, in de plaats van variolae.

Doch men denke aan het recidief! . . . dat vooral wordt, helaas, te veel verzuimd. Daarom, men ente *lege artis* in; deugdelijke koepokstof, voldoende aantal piqûres, nauwkeurig toezicht op het verloop en — zoo noodig herhaling en nogmaals herhaling der niet of onvoldoend gelukte eerste inentingen en dan nog, revaccinatie *intijds*, en wederom *intijds*, na verloop van jaren.

Zou men niet denken, dat, op deze wijze toegepast, de vaccinatiën meer nog dan thans, van onschatbare waarde zouden blijken te zijn tot afwering der gruwzame pokziekte, met haar ontzettenden nasleep van lijden en leed en geofferde menschenlevens?

Tegen „gemoedsbezwaarde” dogmatici wil ik niet optreden; het zou wel vruchteloos zijn! Zij mogen afwachten en dragen, wat zij gelooven te *moeten* afwachten en dragen. Maar mijn „caveant consules!” geldt hier mijne kunstbroeders, gelijk het in December j.l. mijne medeleden van den Geneeskundigen Raad van Zuid-Holland heeft gegolden. Er *kon* meer gedaan zijn, er *kan* meer gedaan worden, om ons land van een volksramp te bevrijden, waaronder het ook dezer dagen zoo ruimschoots zucht.

Met dank voor de plaatsing, uw collega

Dr. C. J. SNIJDERS.

REVACCINATIE.

In 1892 zijn 13 767 manschappen van het leger gerevaccineerd, 4650 revaccinatiën slaagden volkomen, dus 33 pCt.

Al is het niet zeker, dat de overigen 67 pCt. allen immuun zouden blijven voor het leven, hetgeen te minder waarschijnlijk is, omdat in 2579 gevallen vaccinoïden opkwamen, zoo mag men toch wel besluiten, dat ten gevolge van eenmaal inenten 50—60 pCt. immuniteit krijgen voor het leger.

De duur der immuniteit van de overige 40—50 pCt. is zeer verschillend en hangt geheel af van de individualiteit.

Het is derhalve zeer noodig door revaccinatie uit te maken tot welke rubriek men behoort. Het best ware wettelijk te bepalen, dat dit na het afloopen van de lagere school moet geschieden. De kinderen, die dan zonder gevolg werden gerevaccineerd kon men (hoewel ook daarop uitzonderingen zullen voorkomen) in de praktijk beschouwen als immuun voor het leven. Op grond van het bovenstaande zal die rubriek vermoedelijk 60 pCt. blijken te zijn.

Die met goed gevolg gerevaccineerd werden, zullen wel voor zekeren tijd immuniteit verkrijgen, doch voor hoelang is onbekend. Zij zullen dus bij dreigend pokkengevaar opnieuw gerevaccineerd moeten worden. Zeer zeldzaam zijn de gevallen, dat de immuniteit reeds na een jaar verstreken is, zooals ik onlangs waarnam bij een milicien, die het vorige jaar met goed gevolg was gerevaccineerd. Enkele gevallen van varioloïden kwamen voor bij personen, die herhaalde malen gerevaccineerd waren. Op mijn vraag, met welk gevolg dit geschied was, kreeg ik ten antwoord, dat de pokken goed opgekomen waren. In gevallen van pokziekte bij personen, bij wie noch de vaccinatie, noch de revaccinatie geslaagd was, neem ik aan, dat met ondeugdelijke stof was ingeënt. De reden van dit schrijven is om te wijzen op de noodzakelijkheid personen te revaccineeren, die vroeger met *goed gevolg* gerevaccineerd zijn. Zij toch behooren onder de 33 pCt., die beperkte immuniteit bezitten.

Nog te dikwijls hoort men beweren, dat revaccinatie onnoodig geacht wordt, omdat de pokken bij revaccinatie zoo goed opgekomen waren en vergeet dus, dat juist die personen het bewijs hebben geleverd zeer vatbaar voor pokziekte te zijn.

Van den anderen kant is het minder noodig, dat personen, die bij herhaling zonder gevolg zijn ingeënt, (mits men zeker is, dat de inenting met deugdelijken stof is geschied) zich steeds weder opnieuw doen vaccineeren.

Dr. J. P. DOZY.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Internationale Congressen. Ook in *The Medical Record* wordt de wenschelijkheid besproken van het toelaten van slechts één taal voor genoemde Congressen. Dr. ROSE alhier schreef daarover een lezenswaardige brochure. Over het Engelsch, Duitsch, Fransch of Italiaansch geloof hij niet, dat men het ooit eens zal worden. Het Latijn is reeds sinds al te lang een doode taal, en bovendien „too unwieldy for verbal use”. De Grieksche taal daarentegen behoort nog onder de levende talen en is, even als het oude Grieksch, geschikt om in ieder opzicht zijn gedachten te kunnen uiten. Het moderne Grieksch verschilt nog weinig van het oude. Indien men de oude en omslachtige wijze verliet, waarop het Grieksch op onze